Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0202

Európske politické strany a nadácie – správa o uplatňovaní nariadenia (EÚ, Euratom) 2025/2445 a o financovaných činnostiach 2026

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. júna 2026 Európske politické strany a nadácie – správa o uplatňovaní nariadenia (EÚ, Euratom) 2025/2445 a o financovaných činnostiach 2026 (2026/2013(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 2 a článok 10 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii a článok 12 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

– so zreteľom na články 224 a 325 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2025/2445 z 26. novembra 2025 o štatúte a financovaní európskych politických strán a európskych politických nadácií[1] (ďalej len „nariadenie“),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie[2] (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. novembra 2021 o uplatňovaní nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 o štatúte a financovaní európskych politických strán a európskych politických nadácií[3],

– so zreteľom na konzultácie s Úradom pre európske politické strany a európske politické nadácie (ďalej len „úrad“) a na jeho výročné správy o činnosti,

– so zreteľom na výmenu názorov s európskymi politickými nadáciami

---

1 Ú. v. EÚ L, 2025/2445, 8.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2445/oj.
2 Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 Ú. v. EÚ C 205, 20.5.2022, s. 37.

a inštitucionálnymi zainteresovanými stranami, ktorú 18. marca 2026 uskutočnil Výbor pre ústavné veci,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre ústavné veci (A10-0145/2026),

A. keďže silné politické strany a nadácie na úrovni EÚ sú nevyhnutné na rozvoj skutočne európskej verejnej sféry;

B. keďže európske politické strany a európske politické nadácie by mali zohrávať ústrednejšiu úlohu v procese volieb do Európskeho parlamentu a prispievať k formovaniu politického povedomia EÚ a k vyjadrovaniu vôle občanov EÚ; keďže politická rozmanitosť má zásadný význam vo verejnej diskusii a pri vyjadrovaní voľby občanov;

C. keďže európske politické strany a nadácie by mali spolupracovať so svojimi národnými členskými stranami a partnermi s cieľom podporiť ich činnosť zameranú na približovanie EÚ a jej politík občanom a posilniť demokratickú legitimitu;

D. keďže v roku 2025 úrad zaregistroval ďalšie dve nadácie, čo znamená, že k 31. decembru 2025 bolo z rozpočtu EÚ financovaných 12 európskych politických strán a 12 pridružených európskych politických nadácií;

E. keďže prepracované nariadenie nadobudlo účinnosť 28. decembra 2025 a zaviedlo niekoľko dôležitých inovácií vrátane jasnejších pravidiel pre spoločné európske politické činnosti, rozsiahlejších povinností v oblasti transparentnosti a podávania správ, prísnejších požiadaviek na náležitú starostlivosť v prípade darov a výslovného uznania vlastných zdrojov ako kategórie príjmov;

F. keďže nariadenie je účinné len krátko; keďže údaje o vykonávaní nariadenia a skúsenosti s ním sú zatiaľ obmedzené; keďže komplexné posúdenie jeho vykonávania a vplyvu si vyžaduje dostatočný čas a dôkazy; keďže sa však bezprostredne po nadobudnutí účinnosti nariadenia objavili nepredvídané politické výzvy, najmä pokiaľ ide o financovanie politických nadácií, ktoré si vyžadujú naliehavé prijatie nadväzujúcich opatrení;

G. keďže v súlade s prepracovaným znením nariadenia má Európsky parlament do 29. júna 2026 uverejniť správu o uplatňovaní nariadenia a financovaných činnostiach; keďže po uverejnení správy Európskeho parlamentu má Komisia jeden rok na to, aby predložila správu o uplatňovaní nariadenia, ku ktorej vo vhodných prípadoch pripojí návrh na jeho zmenu;

H. keďže v správe Komisie by sa mala venovať osobitná pozornosť dôsledkom nariadenia na postavenie malých európskych politických strán a európskych politických nadácií a na pravidlá upravujúce

financovanie európskych politických nadácií.

I. keďže európske politické nadácie tvoria neoddeliteľnú súčasť demokratickej štruktúry EÚ tým, že podporujú politickú diskusiu, rozvoj politík, výskum, odbornú prípravu a občiansku angažovanosť na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni;

J. keďže mandát európskych politických nadácií zahŕňa zvyšovanie politického povedomia o politických otázkach EÚ a procese európskej integrácie a prispievanie do nich, ako aj poskytovanie služieb, ktoré nie sú výlučne zamerané na členov alebo voličov konkrétnej strany, ale sú otvorené všetkým za rovnakých podmienok;

K. keďže nariadenie sa vykonáva v kontexte hlbokej geopolitickej nestability, ktorá sa vyznačuje zvýšenou strategickou konkurenciou, hybridnými hrozbami, dezinformáciami, technologickými narušeniami, zmenou klímy a dlhodobou sociálno-ekonomickou transformáciou;

L. keďže tento vývoj si vyžaduje, aby EÚ posilnila svoju kapacitu strategického výhľadu, predvídavého riadenia a dlhodobého plánovania politík s cieľom účinne sa pripraviť na výzvy v období do roku 2040 a neskôr;

M. keďže európske politické nadácie majú jedinečné postavenie na to, aby prispeli k tomuto úsiliu prostredníctvom dlhodobého výskumu, porovnávacej analýzy, nadnárodného dialógu, politického vzdelávania a budovania kapacít;

N. keďže súčasná úroveň a štruktúra finančných prostriedkov EÚ dostupných pre európske politické nadácie už nezodpovedá rozsahu, strategickému významu a rastúcej zložitosti ich úloh;

O. keďže politické nadácie informovali o neprimeranom regulačnom zaťažení a vyzvali na zjednodušenie regulačných požiadaviek, najmä pokiaľ ide o povinnosti týkajúce sa podávania správ a transparentnosti, a požadovali možnosť obnoviť nápravné opatrenia potrebné na zabezpečenie riadneho fungovania procesu financovania;

Všeobecné hodnotenie prepracovaného znenia nariadenia

1. víta prijatie prepracovaného znenia nariadenia ako dôležitý krok smerom k modernizácii právneho rámca pre európske politické strany a nadácie a k posilneniu demokratickej integrity na úrovni EÚ;

2. konštatuje, že nariadením sa zlepšila právna zrozumiteľnosť vo viacerých oblastiach, najmä pokiaľ ide o spoločné európske politické činnosti, požiadavky na transparentnosť a záruky proti zahraničnému zasahovaniu;

3. zdôrazňuje však, že doterajšie skúsenosti a údaje týkajúce sa vykonávania prepracovaného nariadenia sú stále obmedzené a že podrobnejšie a horizontálne hodnotenie možno vykonať až v neskoršej fáze; pripomína, že nepredvídané politické výzvy, ktoré sa objavili bezprostredne po nadobudnutí účinnosti nariadenia, najmä pokiaľ ide o financovanie politických nadácií, si však vyžadujú naliehavé prijatie nadväzujúcich opatrení;

4. so znepokojením berie na vedomie správy nadácií o neprimeranom regulačnom zaťažení a je odhodlaný ďalej skúmať a prijímať nadväzujúce opatrenia vo svojom nadchádzajúcom systematickom hodnotení; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam účinných a primeraných nápravných opatrení ako nástroja na zabezpečenie súladu s nariadením a je odhodlaný preskúmať využívanie týchto opatrení v nedávnej praxi;

5. berie na vedomie právnu neistotu a prevádzkové obmedzenia, ktorým stále čelia európske politické nadácie, najmä pokiaľ ide o klasifikáciu oprávnených nákladov, a domnieva sa, že tieto otázky si vyžadujú včasné objasnenie;

Úloha európskych politických nadácií

6. opakuje, že európske politické nadácie plnia osobitnú inštitucionálnu úlohu podľa zmlúv tým, že posilňujú európske politické povedomie, podporujú tvorbu politík založenú na dôkazoch a posilňujú demokratickú kultúru a občiansku angažovanosť v celej EÚ;

7. upozorňuje na čoraz nestabilnejšie geopolitické a technologické prostredie od uverejnenia návrhu Komisie na prepracovanie nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014[4] z roku 2021, ktoré sa vyznačuje zvýšeným bezpečnostným napätím, zahraničným zasahovaním do demokratických procesov a urýchlenou sociálno-ekonomickou transformáciou; zdôrazňuje, že tento vývoj posilňuje význam dlhodobého politického plánovania, demokratického vzdelávania a cezhraničného dialógu, ku ktorému európske politické nadácie osobitne prispievajú;

8. konštatuje, že európske politické nadácie vzhľadom na svoju čoraz väčšiu zodpovednosť potrebujú nevyhnutné finančné nástroje a primerané a stabilné zdroje, aby sa mohli naplno zhostiť svojej inštitucionálnej úlohy, aby nadviazali na zlepšenia zavedené nariadením;

Návrhy na zlepšenie

---

[4] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o štatúte a financovaní európskych politických strán a európskych politických nadácií (prepracované znenie) (COM(2021)0734), ktorý Komisia predložila 25. novembra 2021.

9. zdôrazňuje, že treba zabezpečiť, aby sa európskym politickým nadáciám poskytol pevný právny rámec a finančná istota; zaväzuje sa spolupracovať s nadáciami s cieľom poskytnúť túto bezpečnosť v čo najväčšej možnej miere v existujúcom rámci, najmä revíziou spôsobu, akým sú nadácie finančne podporované svojimi členskými organizáciami; poukazuje na to, že nariadenie nezakazuje flexibilný model členských poplatkov založený na účasti, prostredníctvom ktorého členské organizácie prispievajú na základe úrovne svojho zapojenia do spoločných činností; zdôrazňuje, že samotné spoločné činnosti by mali zostať rozpočtovo neutrálne a nemali by nadáciám vytvárať príjem, ktorý by presahoval skutočne vynaložené náklady;

10. nabáda európske politické nadácie, aby v existujúcom rámci maximalizovali finančné možnosti; zdôrazňuje, že financovanie európskych politických nadácií z vlastných zdrojov európskych politických strán je v súčasnosti povolené podľa článku 2 ods. 10 súčasného nariadenia; vyzýva európske politické strany aj nadácie, aby uzavreli dohody o spolupráci, prostredníctvom ktorých strany odmeňujú nadácie za ich príspevok k akejkoľvek spoločnej práci, pričom zohľadnia ich odlišné príslušné úlohy podľa zmlúv;

11. okrem toho zdôrazňuje, že nariadenie nezakazuje vnútroštátnym nadáciám, ktoré nie sú politickými nadáciami, stať sa členmi európskych politických nadácií a platiť im členské príspevky;

12. domnieva sa, že článok 25 súčasného nariadenia by sa mohol objasniť, aby sa výslovne potvrdilo, že členským organizáciám možno účtovať účastnícke poplatky za ich účasť na činnostiach organizovaných európskou politickou nadáciou.

13. konštatuje, že prísne uplatňovanie vymedzenia členských príspevkov, finančný a administratívny tlak na doplnenie grantov z rozpočtu EÚ vlastnými zdrojmi, pravidlá uplatniteľné na spoločné európske politické činnosti s členskými nadáciami a celková úroveň financovania EÚ obmedzujú finančnú autonómiu a udržateľnosť európskych politických nadácií, najmä vzhľadom na ich rastúcu zodpovednosť, a zdôrazňuje, že rámec udržateľného financovania je nevyhnutný na zachovanie ich nezávislosti a zabránenie neprimeranému súkromnému vplyvu;

14. zdôrazňuje, že európske politické nadácie môžu v rámci diverzifikácie vlastných zdrojov prijímať dary od fyzických alebo právnických osôb až do výšky 18 000 EUR ročne na jedného darcu; domnieva sa, že strop týchto darov by sa mohol zvýšiť, aby sa európskym politickým nadáciám poskytla väčšia flexibilita;

15. nabáda orgán, aby v spolupráci s Komisiou pokračoval v dialógu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a ďalej ho rozvíjal s cieľom zvýšiť informovanosť o vplyve vnútroštátnych rámcov financovania na fungovanie európskych politických nadácií a identifikovať praktické

riešenia zamerané na predchádzanie neúmyselným obmedzeniam ich finančnej udržateľnosti;

16. navrhuje vytvorenie jednotného online systému podávania správ a zverejňovania informácií o finančných prostriedkoch EÚ, daroch a príspevkoch pre európske politické nadácie, ktoré cieľom bude zabezpečiť primeranú úroveň transparentnosti pre občanov, zlepšiť monitorovanie dodržiavania predpisov a znížiť administratívnu záťaž a záťaž vykazujúcich subjektov súvisiacu s dodržiavaním predpisov;

17. uznáva úsilie európskych politických nadácií o diverzifikáciu a stabilizáciu svojich zdrojov financovania v rámci existujúceho regulačného rámca a nabáda na nepretržité vyvážené a transparentné využívanie dostupných mechanizmov vlastných zdrojov;

Záverečné úvahy

18. vyzýva Komisiu, aby na základe zistení tejto správy a skúseností získaných od nadobudnutia účinnosti prepracovaného znenia nariadenia vykonala cielené preskúmanie ustanovení o financovaní uplatniteľných na európske politické nadácie podľa nariadenia;

19. vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či niektorý vnútroštátny regulačný alebo politický rámec vnútroštátnym subjektom vrátane politických nadácií zakazuje alebo sťažuje vyplácať príspevky európskym politickým nadáciám, a aby na to reagovala potrebnými krokmi;

20. vyzýva Komisiu, aby predložila prepracovaný legislatívny návrh na revíziu pravidiel financovania európskych politických nadácií vrátane zmeny článku 22 ods. 4 nariadenia s cieľom zvýšiť strop finančných príspevkov alebo grantov zo všeobecného rozpočtu EÚ na 100 % oprávnených nákladov, ktoré vznikli európskej politickej nadácii; ďalej vyzýva Komisiu, aby do tohto návrhu zahrnula zmenu článku 25 s cieľom zvýšiť strop darov pre európske politické nadácie, čím sa zabezpečí väčšia flexibilita a diverzifikácia zdrojov financovania;

21. zaväzuje sa zvyšovať celkovú úroveň financovania EÚ pre politické nadácie v rámci nadchádzajúceho viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034, pri zohľadnení absencie rozpočtovej indexácie v posledných rokoch a rastúcej inflácie a prevádzkových nákladov, s cieľom zabezpečiť primerané, stabilné a predvídateľné finančné zdroje, umožniť nadáciám zapojiť sa do činností dlhodobého strategického výhľadu a budovania kapacít a zachovať vysoké normy transparentnosti, zodpovednosti a nezávislosti a zabezpečiť proporcionalitu medzi povinnosťami týkajúcimi sa dodržiavania predpisov a dostupným financovaním;

22. konštatuje, že poskytnutie primeraných finančných prostriedkov európskym politickým nadáciám predstavuje strategickú investíciu do demokratickej odolnosti EÚ a jej dlhodobej kapacity riadenia;

°

° °

23. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.